

भारत का राजपत्र

The Gazette of India

असाधारण

EXTRAORDINARY

भाग II—खण्ड ३—उप-खण्ड (i)

PART II—Section 3—Sub-section (i)

२१५२३

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

सं. ४२१]

नई दिल्ली, बुधवार, सितम्बर ११, २००२/भाद्र २०, १९२४

No. ४२१]

NEW DELHI, WEDNESDAY, SEPTEMBER 11, 2002/BHADRA 20, 1924

संचार एवं सूचना प्रौद्योगिकी मंत्रालय

(डाक विभाग)

अधिसूचना

नई दिल्ली, ११ सितम्बर, २००२

सा.का.नि. ६३७(अ).—भारतीय डाकघर अधिनियम, १८९८

(१८९८ का ६) द्वारा प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए केन्द्रीय सरकार भारतीय डाकघर नियमावली, १९३३ में आगे और संशोधन करने के लिए एतद्वारा निम्नलिखित नियम अनाती है, नामतः :—

1. (i) इन नियमों को भारतीय डाकघर (पांचवां संशोधन) नियमावली, २००२ कहा जाएगा।
(ii) ये सरकारी राजपत्र में इनके प्रकाशन की तारीख से प्रवृत्त होंगे।

2. भारतीय डाकघर नियमावली, १९३३ में नियम ३० के उप-नियम (३) के लिए निम्नलिखित उप-नियम प्रतिस्थापित किए जाएंगे, नामतः :—

3. ३क(क) जिस वर्ष में प्रथम पंजीकरण किया गया था, उसके तीसरे कैलेण्डर वर्ष के ३१ दिसम्बर तक यह लागू रहेगा। पंजीकरण का प्रत्येक उत्तराधीन नवीकरण तीन कैलेण्डर वर्षों के लिए लागू रहेगा।

(ख) पंजीकरण के नवीकरण के लिए आवेदन इस प्रकार किया जाए कि यह पिछले पंजीकरण की समाप्ति की तारीख से कम से कम तीन महीने पहले संबंधित अधिकारी को मिल जाए और हस्ते साथ समाचारपत्र के प्रकाशन के नवीनतम अंक की दो प्रतिपादी मंसूबान होनी चाहिए।

(ग) पिछले पंजीकरण की अवधि के अंतिम महीने के पूर्ववर्ती तीसरे कैलेण्डर महीने के अंतिम कार्यदिवस के बाद प्राप्त नवीकरण के प्रत्येक आवेदन के लिए पचास रुपए का विलम्ब शुल्क प्रभारित किया जाएगा।

(घ) इस उपनियम के अंतर्गत सभी मामलों में नवीकरण तभी प्रदान किया जाएगा जब पोस्टमास्टर जनरल या उप-नियम (१) में संदर्भित कोई अन्य अधिकारी इस बात से संतुष्ट हो जाते हैं कि अधिनियम की धारा १ की उप-धारा (२) के उपबंधों की पूर्ति होती है, और जहां पंजीकरण नवीकृत करने से पहले पिछले पंजीकरण समाप्त हो जाता है, वहां नवीकरण जारी करने तक प्रकाशन के लिए बुक पैकेट दरों पर भुगतान पेशागी में अदा करना होगा।

(ङ) इस उप-धारा के अंतर्गत उन मामलों में, जिनमें नवीकरण हेतु आवेदन पिछले पंजीकरण की समाप्ति की तारीख के बाद प्राप्त होता है, एक सौ रुपए का विलम्ब शुल्क प्रभारित किया जाएगा।

[फा. सं. २२-२३/२००१-पीओ]

ए. के. भटनागर, उप महानिदेशक (डाक प्रचालन एवं निरीक्षण) टिप्पणी :—दिनांक १-१-१९७५ तक यथासंशोधित मुख्य नियम जो डाक-तार नियमावली खंड-१, विधायी अधिनियम, धारा-१, पांचवें मंस्तकरण में प्रकाशित हो चुके हैं, बाद में इनके द्वारा संशोधित हुए हैं :—

१. सा.का.नि. २८८८, दिनांक १९-१२-१९७५
२. सा.का.नि. ५९६(अ), दिनांक ३०-१२-१९७५

3. सा.का.नि. 741(अ), दिनांक 31-12-1975
4. सा.का.नि. 472(अ), दिनांक 24-1-1976
5. सा.का.नि. 93(अ), दिनांक 25-2-1976
6. सा.का.नि. 811(अ), दिनांक 31-5-1976
7. सा.का.नि. 943(अ), दिनांक 21-6-1976
8. सा.का.नि. 135(अ), दिनांक 7-1-1978
9. सा.का.नि. 304(अ), दिनांक 29-5-1978
10. सा.का.नि. 316(अ), दिनांक 18-5-1979
11. सा.का.नि. 4118(अ), दिनांक 29-12-1979
12. सा.का.नि. 1256(अ), दिनांक 13-5-1980
13. सा.का.नि. 493(अ), दिनांक 26-6-1980
14. सा.का.नि. 491(अ), दिनांक 26-6-1980
15. सा.का.नि. 380(अ), दिनांक 5-6-1980
16. सा.का.नि. 409(अ), दिनांक 26-9-1981
17. सा.का.नि. 417(अ), दिनांक 22-5-1982
18. सा.का.नि. 59(अ), दिनांक 11-2-1982
19. सा.का.नि. 411(अ), दिनांक 13-5-1982
20. सा.का.नि. 520(अ), दिनांक 10-8-1982
21. सा.का.नि. 33(अ), दिनांक 20-1-1983
22. सा.का.नि. 49(अ), दिनांक 2-2-1983
23. सा.का.नि. 92(अ), दिनांक 21-2-1983
24. सा.का.नि. 444(अ), दिनांक 23-5-1983
25. सा.का.नि. 37(अ), दिनांक 17-1-1984
26. सा.का.नि. 1652(अ), दिनांक 19-5-1984
27. सा.का.नि. 637(अ), दिनांक 16-4-1986
28. सा.का.नि. 329(अ), दिनांक 3-5-1986
29. सा.का.नि. 861, दिनांक 14-6-1986
30. सा.का.नि. 2420, दिनांक 23-6-1986
31. सा.का.नि. 430(अ), दिनांक 24-7-1986
32. सा.का.नि. 246'(अ), दिनांक 24-7-1986
33. सा.का.नि. 361/(अ), दिनांक 25-10-1986
34. सा.का.नि. 1233(अ), दिनांक 29-12-1986
35. सा.का.नि. 825(अ), दिनांक 6-2-1987
36. सा.का.नि. 348(अ), दिनांक 28-2-1987
37. सा.का.नि. 379(अ), दिनांक 10-4-1987
38. सा.का.नि. 265(अ), दिनांक 11-4-1987
39. सा.का.नि. 480(अ), दिनांक 29-4-1987
40. सा.का.नि. 531(अ), दिनांक 27-5-1987
41. सा.का.नि. 438, दिनांक 6-6-1987
42. सा.का.नि. 632(अ), दिनांक 27-8-1987
43. सा.का.नि. 688, दिनांक 30-8-1987
44. सा.का.नि. 807(अ), दिनांक 2-9-1987
45. सा.का.नि. 829(अ), दिनांक 15-9-1987
46. सा.का.नि. 823(अ), दिनांक 15-9-1987
47. सा.का.नि. 976(अ), दिनांक 9-11-1987
48. सा.का.नि. 1(अ), दिनांक 1-1-1988
49. सा.का.नि. 2(अ), दिनांक 1-1-1988
50. सा.का.नि. 55(अ), दिनांक 15-1-1988
51. सा.का.नि. 212(अ), दिनांक 26-2-1988
52. सा.का.नि. 344(अ), दिनांक 4-3-1988
53. सा.का.नि. 388(अ), दिनांक 14-4-1988
54. सा.का.नि. 462(अ), दिनांक 2-5-1988
55. सा.का.नि. 639(अ), दिनांक 23-5-1988
56. सा.का.नि. 683, दिनांक 7-6-1988
57. सा.का.नि. 624(अ), दिनांक 29-6-1988
58. सा.का.नि. 633(अ), दिनांक 1-7-1988
59. सा.का.नि. 684(अ), दिनांक 8-7-1988
60. सा.का.नि. 686(अ), दिनांक 26-9-1988
61. सा.का.नि. 1022(अ), दिनांक 31-12-1988
62. सा.का.नि. 14(अ), दिनांक 4-1-1989
63. सा.का.नि. 68(अ), दिनांक 10-1-1989
64. सा.का.नि. 180, दिनांक 24-2-1989
65. सा.का.नि. 223, दिनांक 28-2-1989
66. सा.का.नि. 180(अ), दिनांक 1-3-1989
67. सा.का.नि. 314(अ), दिनांक 1-5-1989
68. सा.का.नि. 435(अ), दिनांक 9-6-1989
69. सा.का.नि. 478(अ), दिनांक 24-6-1989
70. सा.का.नि. 639, दिनांक 26-8-1989
71. सा.का.नि. 804(अ), दिनांक 12-10-1989
72. सा.का.नि. 821(अ), दिनांक 16-10-1989
73. सा.का.नि. 898(अ), दिनांक 2-12-1989
74. सा.का.नि. 965(अ), दिनांक 12-12-1989

75. सा.का.नि. 1077(अ), दिनांक 29-12-1989
 76. सा.का.नि. 1078(अ), दिनांक 29-12-1989
 77. सा.का.नि. 967, दिनांक 30-12-1989
 78. सा.का.नि. 198(अ), दिनांक 5-2-1990
 79. सा.का.नि. 100(अ), दिनांक 1-3-1990
 80. सा.का.नि. 197, दिनांक 5-3-1990
 81. सा.का.नि. 312(अ), दिनांक 5-4-1990
 82. सा.का.नि. 358(अ), दिनांक 30-4-1990
 83. सा.का.नि. 379(अ), दिनांक 11-5-1990
 84. सा.का.नि. 544(अ), दिनांक 5-6-1990
 85. सा.का.नि. 545(अ), दिनांक 5-6-1990
 86. सा.का.नि. 783(अ), दिनांक 13-6-1990
 87. सा.का.नि. 68, दिनांक 10-8-1990
 88. सा.का.नि. 628(अ), दिनांक 18-8-1990
 89. सा.का.नि. 671(अ), दिनांक 31-8-1990
 90. सा.का.नि. 694(अ), दिनांक 11-9-1990
 91. सा.का.नि. 783(अ), दिनांक 12-10-1990
 92. सा.का.नि. 622(अ), दिनांक 20-9-1991
 93. सा.का.नि. 178, दिनांक 6-4-1992
 94. सा.का.नि. 79, दिनांक 4-1-1993
 95. सा.का.नि. 259(अ), दिनांक 5-3-1993
 96. सा.का.नि. 420(अ), दिनांक 17-5-1993
 97. सा.का.नि. 615(अ), दिनांक 20-9-1993
 98. सा.का.नि. 616(अ), दिनांक 16-9-1993
 99. सा.का.नि. 778(अ), दिनांक 27-12-1993
 100. सा.का.नि. 43(अ), दिनांक 21-1-1994
 101. सा.का.नि. 193(अ), दिनांक 18-2-1994
 102. सा.का.नि. 152, दिनांक 26-3-1994
 103. सा.का.नि. 484(अ), दिनांक 2-6-1994
 104. सा.का.नि. 502(अ), दिनांक 8-6-1994
 105. सा.का.नि. 793(अ), दिनांक 7-11-1994
 106. सा.का.नि. 836(अ), दिनांक 5-12-1994
 107. सा.का.नि. 860(अ), दिनांक 21-12-1994
 108. सा.का.नि. 873(अ), दिनांक 21-12-1994
 109. सा.का.नि. 931(अ), दिनांक 26-12-1994
 110. सा.का.नि. 121(अ), दिनांक 24-2-1995
 111. सा.का.नि. 342(अ), दिनांक 18-4-1995
 112. सा.का.नि. 484(अ), दिनांक 14-6-1995
 113. सा.का.नि. 736(अ), दिनांक 13-11-1995
 114. सा.का.नि. 737(अ), दिनांक 13-11-1995
 115. सा.का.नि. 926(अ), दिनांक 20-11-1995
 116. सा.का.नि. 764(अ), दिनांक 29-11-1995
 117. सा.का.नि. 783(अ), दिनांक 7-12-1995
 118. सा.का.नि. 201(अ), दिनांक 7-5-1996
 119. सा.का.नि. 372(अ), दिनांक 21-8-1996
 120. सा.का.नि. 427(अ), दिनांक 18-9-1996
 121. सा.का.नि. 517(अ), दिनांक 6-11-1996
 122. सा.का.नि. 573(अ), दिनांक 18-12-1996
 123. सा.का.नि. 267(अ), दिनांक 19-5-1997
 124. सा.का.नि. 295(अ), दिनांक 30-5-1997
 125. सा.का.नि. 318(अ), दिनांक 10-6-1997
 126. सा.का.नि. 351(अ), दिनांक 26-6-1997
 127. सा.का.नि. 723(अ), दिनांक 26-12-1997
 128. सा.का.नि. 41(अ), दिनांक 21-1-1998
 129. सा.का.नि. 42(अ), दिनांक 21-1-1998
 130. सा.का.नि. 406(अ), दिनांक 26-7-1998
 131. सा.का.नि. 503(अ), दिनांक 19-8-1998
 132. सा.का.नि. 40(अ), दिनांक 21-1-1999
 133. सा.का.नि. 46(अ), दिनांक 22-1-1999
 134. सा.का.नि. 77(अ), दिनांक 9-2-1999
 135. सा.का.नि. 345(अ), दिनांक 13-5-1999
 136. सा.का.नि. 357(अ), दिनांक 27-4-2000
 137. सा.का.नि. 672(अ), दिनांक 25-8-2000
 138. सा.का.नि. 71(अ), दिनांक 7-2-2001
 139. सा.का.नि. 387(अ), दिनांक 24-5-2001
 140. सा.का.नि. 7(अ), दिनांक 3-1-2002

141. सा.का.नि. 23(अ), दिनांक 11-1-2002
 142. सा.का.नि. 366(अ), दिनांक 14-5-2002
 143. सा.का.नि. 381(अ), दिनांक 24-5-2002
 144. सा.का.नि. 612(अ), दिनांक 2-9-2002

hundred rupees shall be charged with such application.

[F. No. 22-23/2001-POI]

A. K. BHATANAGAR, Dy. Director General
(Postal Operation and Inspection)

NOTE : The principal rules as amended upto 1-1-1975 have been published in the Posts and Telegraphs Manual Volume-I, Legislative Enactments, Part-I, Fifth Edition and subsequently amended by :—

1. G.S.R. 2888, dated 19-12-75
2. G.S.R. 596 (E), dated 30-12-75
3. G.S.R. 741 (E), dated 31-12-75
4. G.S.R. 472, dated 24-1-76
5. G.S.R. 93 (E), dated 25-2-76
6. G.S.R. 811 (E), dated 31-5-76
7. G.S.R. 943 (E), dated 21-6-76
8. G.S.R. 135 (E), dated 7-1-78
9. G.S.R. 304 (E), dated 29-5-78
10. G.S.R. 316 (E), dated 18-5-79
11. G.S.R. 4118 (E), dated 29-12-79
12. G.S.R. 1256 (E), dated 13-5-80
13. G.S.R. 490 (E), dated 26-6-80
14. G.S.R. 491 (E), dated 26-6-80
15. G.S.R. 380 (E), dated 5-6-81
16. G.S.R. 409 (E), dated 26-9-81
17. G.S.R. 417(E), dated 22-5-82
18. G.S.R. 59(E), dated 11-2-82
19. G.S.R. 411(E), dated 13-5-82
20. G.S.R. 520(E), dated 10-8-82
21. G.S.R. 33(E), dated 20-1-83
22. G.S.R. 49(E), dated 2-2-83
23. G.S.R. 92(E), dated 21-2-83
24. G.S.R. 444(E), dated 23-5-83
25. G.S.R. 37(E), dated 17-1-84
26. G.S.R. 1652(E), dated 19-5-84
27. G.S.R. 637(E), dated 16-4-86
28. G.S.R. 329, dated 3-5-86
29. G.S.R. 461, dated 14-6-86
30. G.S.R. 2420, dated 28-6-86
31. G.S.R. 436(E), dated 24-7-86

MINISTRY OF COMMUNICATIONS AND INFORMATION TECHNOLOGY

(Department of Posts)

NOTIFICATION

New Delhi, the 11th September, 2002

G.S.R. 637 (E).—In exercise of the powers conferred by the Indian Post Office Act, 1898 (6 of 1898), the Central Government hereby makes the following rules further to amend the Indian Post Office Rules, 1933, namely :—

1. (i) These rules may be called the Indian Post Office (Fifth Amendment) Rules, 2002.

(ii) They shall come into force on the date of their publication in the Official Gazette.

2 In the Indian Post Office Rule 1933, in rule 30 for sub-rule (3) the following sub-rule shall be substituted namely :—

3 “(3) A (a) first registration shall remain in force till 31st December of the third calendar year following that in which it was effected. Every subsequent renewal of registration shall remain in force for three calendar years.

- (b) Application for renewal of registration shall be made so as to reach the officer concerned at least three months before the date of expiry of the previous registration and shall be accompanied by two copies of the latest issue of the publication of the newspaper.
- (c) A late fee of fifty rupees shall be charged for each application for renewal received later than the last working day of the third calendar month preceding the last month of the period of previous registration.
- (d) Renewal under this sub-rule, in all cases shall be granted only when the Postmaster—General or other officer referred to in sub-rule (1) is satisfied that the provisions of Sub-section (2) of Section 9 of the Act are fulfilled, and where the previous registration expires before registration is renewed, the publication shall be prepaid at book packet rates pending issue of the renewal.
- (e) Where the application for renewal, under this Sub-section, is received after the date of expiry of the previous registration, a late fee of one

- 32 G.S.R. 2460(E), dated 24-7-86
 33. G.S.R. 3677(E), dated 25-10-86
 34. G.S.R. 1333(E), dated 29-12-86
 35. G.S.R. 85(E), dated 6-2-87
 36. G.S.R. 548(E), dated 28-2-87
 37. G.S.R. 379(E), dated 10-4-87
 38. G.S.R. 265(E), dated 11-4-87
 39. G.S.R. 480(E), dated 29-4-87
 40. G.S.R. 531(E), dated 27-5-87
 41. G.S.R. 438, dated 6-6-87
 42. G.S.R. 632(E), dated 27-8-87
 43. G.S.R. 688, dated 30-8-87
 44. G.S.R. 807(E), dated 2-9-87
 45. G.S.R. 829(E), dated 15-9-87
 46. G.S.R. 823(E), dated 15-9-87
 47. G.S.R. 976(E), dated 9-11-87
 48. G.S.R. 1(E), dated 1-1-88
 49. G.S.R. 2(E), dated 1-1-88
 50. G.S.R. 55(E), dated 15-1-88
 51. G.S.R. 212(E), dated 26-2-88
 52. G.S.R. 344(E), dated 4-3-88
 53. G.S.R. 388(E), dated 14-4-88
 54. G.S.R. 462(E), dated 2-5-88
 55. G.S.R. 639(E), dated 23-5-88
 56. G.S.R. 683, dated 7-6-88
 57. G.S.R. 624(E), dated 29-6-88
 58. G.S.R. 633(E), dated 1-7-88
 59. G.S.R. 684(E), dated 8-7-88
 60. G.S.R. 866(E), dated 26-9-88
 61. G.S.R. 1022(E), dated 31-12-88
 62. G.S.R. 14(E), dated 4-1-89
 63. G.S.R. 68(E), dated 10-1-89
 64. G.S.R. 180, dated 24-2-89
 65. G.S.R. 223, dated 28-2-89
 66. G.S.R. 180(E), dated 1-3-89
 67. G.S.R. 314(E), dated 4-5-89
 68. G.S.R. 435(E), dated 9-6-89
 69. G.S.R. 478(E), dated 24-6-89
 70. G.S.R. 639, dated 26-8-89
 71. G.S.R. 804(E), dated 12-10-89
 72. G.S.R. 821(E), dated 16-10-89
 73. G.S.R. 898, dated 2-12-89
 74. G.S.R. 965, dated 12-12-89
 75. G.S.R. 1077(E), dated 29-12-89
 76. G.S.R. 1078(E), dated 29-12-89
 77. G.S.R. 967, dated 30-12-89
 78. G.S.R. 198, dated 5-2-90
 79. G.S.R. 100(E), dated 1-3-90
 80. G.S.R. 197, dated 5-3-90
 81. G.S.R. 312(E), dated 5-4-90
 82. G.S.R. 358(E), dated 30-4-90
 83. G.S.R. 379(E), dated 11-5-90
 84. G.S.R. 544(E), dated 5-6-90
 85. G.S.R. 545(E), dated 5-6-90
 86. G.S.R. 783(E), dated 13-6-90
 87. G.S.R. 68(E), dated 10-8-90
 88. G.S.R. 628(E), dated 18-8-90
 89. G.S.R. 671(E), dated 31-8-90
 90. G.S.R. 694(E), dated 11-9-90
 91. G.S.R. 783(E), dated 12-10-90
 92. G.S.R. 622(E), dated 20-9-91
 93. G.S.R. 178, dated 6-4-92
 94. G.S.R. 79, dated 4-1-93
 95. G.S.R. 259(E), dated 5-3-93
 96. G.S.R. 420(E), dated 17-5-93
 97. G.S.R. 615(E), dated 20-9-93
 98. G.S.R. 616(E), dated 16-9-93
 99. G.S.R. 778(E), dated 27-12-93
 100. G.S.R. 43(E), dated 21-1-94
 101. G.S.R. 193(E), dated 18-2-94
 102. G.S.R. 152, dated 26-3-94
 103. G.S.R. 484(E), dated 2-6-94
 104. G.S.R. 502(E), dated 8-6-94
 105. G.S.R. 793(E), dated 7-11-94
 106. G.S.R. 836(E), dated 5-12-94
 107. G.S.R. 860(E), dated 21-12-94
 108. G.S.R. 873(E), dated 21-12-94
 109. G.S.R. 931(E), dated 26-12-94

110. G.S.R. 121(E), dated 24-2-95	128. G.S.R. 41(E), dated 21-1-98
111. G.S.R. 342(E), dated 18-4-95	129. G.S.R. 42(E), dated 22-1-98
112. G.S.R. 484(E), dated 14-6-95	130. G.S.R. 406(E), dated 26-7-98
113. G.S.R. 736(E), dated 13-11-95	131. G.S.R. 503(E), dated 19-8-98
114. G.S.R. 737(E), dated 13-11-95	132. G.S.R. 40(E), dated 21-1-99
115. G.S.R. 926(E), dated 20-11-95	133. G.S.R. 46(E), dated 22-1-99
116. G.S.R. 764(E), dated 29-11-95	134. G.S.R. 77(E), dated 9-2-99
117. G.S.R. 783(E), dated 7-12-95	135. G.S.R. 345(E), dated 13-5-99
118. G.S.R. 201(E), dated 7-5-96	136. G.S.R. 357(E), dated 23-4-2000
119. G.S.R. 372(E), dated 21-8-96	137. G.S.R. 672(E), dated 25-8-2000
120. G.S.R. 427(E), dated 18-9-96	138. G.S.R. 71(E), dated 7-2-2001
121. G.S.R. 517(E), dated 6-11-96	139. G.S.R. 387(E), dated 24-5-2001
122. G.S.R. 573(E), dated 18-12-96	140. G.S.R. 7(E), dated 3-1-2002
123. G.S.R. 267(E), dated 19-5-97	141. G.S.R. 23(E), dated 11-1-2002
124. G.S.R. 295(E), dated 30-5-97	142. G.S.R. 366(E), dated 14-5-2002
125. G.S.R. 318(E), dated 10-6-97	143. G.S.R. 381(E), dated 24-5-2002
126. G.S.R. 351(E), dated 26-6-97	144. G.S.R. 612(E), dated 2-9-2002
127. G.S.R. 723(E), dated 26-12-97	